

บทความวิจัย (Research article)

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2
ของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการจัดการ
เรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

Enhancing Learning Achievement in Civil Procedure Law II for
Bachelor of Laws Students at the Faculty of Social Sciences Using the
Cooperative Learning Model with the STAD Technique and Mind
Mapping

รัฐอัครธีร์ อัครธีร์ฐิติภูมิ^{1*} และ ประภากร วงศ์ใหญ่²

Rattaakkhatee Akkhateerathitiphum^{1*} and Prapakorn Wongyai²

วันที่รับบทความ (Received) วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)
15 ธันวาคม 2567 23 กุมภาพันธ์ 2568 25 กุมภาพันธ์ 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะสังคมศาสตร์ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 3 ในรายวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 จำนวน 60 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบบแผนการวิจัยแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด (Mind Mapping) ทางการเรียนวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย

¹คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

¹Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University

²โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน

²Patumwan Demonstration School, Srinakharinwirot University

*Corresponding author email: Rattasapa@g.swu.ac.th

แบบประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (Dependent) และการประเมินประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัยพบว่า 1. การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ประกอบแผนผังความคิดในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 มีประสิทธิภาพสูงเมื่อวัดตามเกณฑ์ 80/80 2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด หลังจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด, ความสามารถในการคิดวิเคราะห์, กฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

Abstract

This research aims to develop cooperative learning using the STAD (Student Teams Achievement Divisions) technique combined with mind mapping in the Civil Procedure Law II course and to compare analytical thinking abilities before and after implementing this learning approach. The target group consists of 60 third-year law students from the Faculty of Social Sciences, Srinakharinwirot University, selected through purposive sampling. The research follows a one-group pretest-posttest design. The instruments used include a cooperative learning management plan with the STAD technique and mind mapping, a lecture-based learning plan, an evaluation form for the learning process, and a pretest-posttest analytical thinking assessment. Data were analyzed using mean (\bar{X}), standard deviation (S.D.), dependent t-test, and the effectiveness index (E_1/E_2) with a set criterion of 80/80.

The findings indicate that: 1. The cooperative learning approach using the STAD technique combined with mind mapping in the Civil Procedure Law II course demonstrated high effectiveness, meeting the 80/80 criterion. 2. Students' analytical thinking abilities significantly improved after the implementation of this learning approach compared to before, at a statistical significance level of .05.

Keywords: Cooperative Learning with STAD Technique Mind Mapping, Analytical Thinking Abilities, Civil Procedure Law

บทนำ

การศึกษากฎหมายเป็นหนึ่งในกระบวนการสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาระบบยุติธรรมและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญในกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ขั้นตอนการอุทธรณ์จนถึงการวินิจฉัยในศาลฎีกา ความรู้และทักษะในส่วนนี้จะช่วยให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ทั้งในทางวิชาชีพและการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายในชีวิตประจำวัน

อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการบรรยายเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอที่จะส่งเสริมความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและการคิดวิเคราะห์เชิงกฎหมาย เช่น การบรรยายโดยผู้สอนเป็นผู้บรรยายหลักส่งผลให้ผู้เรียนอาจจดจำเนื้อหาได้เพียงระยะสั้นไม่สามารถเชื่อมโยงบริบทจริงได้ รวมถึงการเรียนการสอนแบบเดิมนั้นส่งผลให้ผู้เรียนส่วนใหญ่มักเรียนด้วยวิธีท่องจำตัวบท โดยไม่ได้เชื่อมโยงกับบริบทจริง ทำให้แม้จะสามารถตอบคำถาม ได้ แต่ไม่สามารถวิเคราะห์หรือประยุกต์ใช้หลักกฎหมายที่เรียนมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องพัฒนาเทคนิคการเรียนการสอนใหม่ ๆ ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน หนึ่งในนั้นคือการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ซึ่งได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในวงการศึกษา เทคนิคนี้เน้นการทำงานเป็นกลุ่มเล็ก โดยสมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถต่างกันจะต้องร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการเรียนรู้ (สุริยะ หาญพิชัย, 2562) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น และการแบ่งปันความคิดเห็นในหมู่ผู้เรียน นอกจากนี้ การใช้แผนผังความคิด (Mind Mapping) ร่วมกับเทคนิค STAD ยังช่วยเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยกระตุ้นให้นิสิตสามารถเชื่อมโยงแนวคิดและโครงสร้างทางกฎหมายที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น (แคทรียา ใจมูล, 2550)

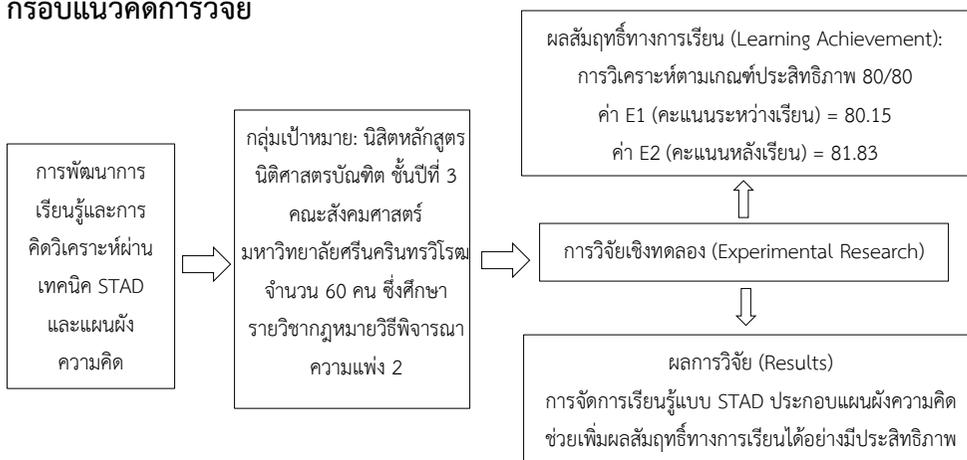
การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 นักสูตรินิติศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเฉพาะการนำเทคนิค STAD ประกอบกับการใช้แผนผังความคิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และการคิดวิเคราะห์ของนิสิต นอกจากนี้ยังมีการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนิสิตก่อนและหลังการใช้เทคนิคดังกล่าว ซึ่งข้อมูลที่ได้จะช่วยเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคต

การศึกษานี้จะช่วยเติมเต็มช่องว่างในกระบวนการเรียนการสอนกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยการผสมผสานวิธีการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมกับการใช้เครื่องมือทางปัญญาเช่นแผนผังความคิด เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเชิงระบบ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญสำหรับนักกฎหมายรุ่นใหม่ที่จะก้าวสู่สนามวิชาชีพในอนาคต

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา: รัฐอัครธีร์ อัครธีร์ฐิติภูมิ, 2567

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนิสิตซึ่งศึกษารายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ประกอบกับการใช้ แผนผังความคิด (Mind Mapping) เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (วัลยา บุญอากาศ, 2556) รูปแบบการทดลองใช้ One Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้:

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้และสร้างเครื่องมือวิจัย โดยเน้นศึกษาในประเด็น ดังนี้

- 1.1 เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศึกษาเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ในบริบทต่าง ๆ โดยเน้นปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางการศึกษา เช่น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการสอน และวิธีการประเมินผลสัมฤทธิ์ รวมถึงงานวิจัยของแคทรียา (แคทรียา ใจมูล, 2550) ที่แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยเพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาซับซ้อนได้

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค STAD และแผนผังความคิด

ศึกษาแนวคิดและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิค STAD ในการเรียนการสอน และการใช้แผนผังความคิด (ภริตา ต้นเจริญ, 2561) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ โดยเน้นถึงประสิทธิภาพในการพัฒนาการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจเชิงลึกในเนื้อหาที่ซับซ้อน

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของการวิจัยนี้คือ นิสิตชั้นปีที่ 3 หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 60 คน ซึ่งเลือกโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นกลุ่มที่ศึกษาในรายวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ซึ่งเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย:

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

ออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 โดยเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการเชื่อมโยงความรู้ผ่านแผนผังความคิด (วัลยา บุญอากาศ, 2556)

3.2 แบบประเมินระหว่างการจัดการเรียนรู้

ใช้ในการวัดความก้าวหน้าและประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนิสิตระหว่างกระบวนการเรียนการสอน

3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ออกแบบแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังการเรียน เพื่อวัดความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิต

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

ดำเนินการสอนรายวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

4.2 การทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ (Pretest-Posttest)

ประเมินความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิตทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

4.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิต

เก็บข้อมูลความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อกระบวนการเรียนการสอนแบบร่วมมือ โดยใช้แบบสอบถามเพื่อวัดมุมมองของนิสิตต่อประสิทธิภาพของเทคนิคที่ใช้

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการด้วยวิธีการดังต่อไปนี้:

5.1 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ (E1/E2)

กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดยค่า E1 หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนที่นิสิตทำกิจกรรมระหว่างการเรียน และค่า E2 หมายถึง ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากการทดสอบหลังการเรียน (วิลยา บุญอากาศ, 2556)

5.2 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์

ใช้สถิติพื้นฐาน เช่น ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบก่อนและหลังเรียน

5.3 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิต

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงสถิติ เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจของนิสิตต่อกระบวนการเรียนรู้ (สุริยะ หาญพิชัย, 2562)

6. สรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะถูกนำเสนอในรูปแบบของรายงานการวิจัย พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนในอนาคต โดยมุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของเทคนิค STAD และการใช้แผนผังความคิดในบริบทของการศึกษากฎหมาย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ประกอบแผนผังความคิดนั้น การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมผ่านการแบ่งปันความรู้ระหว่างสมาชิก ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และความเข้าใจของผู้เรียนผ่านกระบวนการการใช้แผนผังความคิดร่วมด้วย จึงช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมโยงแนวคิดได้อย่างชัดเจนขึ้น (Slavin, 1995) ซึ่งในการวิจัยนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการใช้กระบวนการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD โดยกำหนดให้นิสิตแบ่งออกเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มมีสมาชิกที่มีระดับความเข้าใจที่แตกต่างกัน จากนั้นบรรยายหลักการคุ้มครองชั่วคราวก่อนพิพากษา และการทุเลาการบังคับคดี ให้แก่นิสิตฟังพร้อมกำหนดให้นิสิตในแต่ละกลุ่มช่วยกันสร้างแผนผังความคิด ดำเนินการสรุปประเด็นสำคัญ และนำเสนอผลการศึกษาพร้อมทั้งตัวอย่างจากแนวคำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนิสิตมีโอกาสได้อภิปรายร่วมกันพร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และทบทวนความรู้ทางกฎหมายระหว่างกัน โดยช่วงท้ายนิสิตได้ทำแบบทดสอบประเมินความเข้าใจของตนเอง จากการดำเนินการดังกล่าวนี้ มีผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อยู่แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 พบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ตามสูตร E1/E2 ดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

คะแนนระหว่างเรียน (E1)			คะแนนหลังเรียน (E2)
ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	
79.12	80.18	81.16	81.83
80.15			

จากตารางสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.15/81.83 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

2. ผลการใช้การจัดการเรียนรู้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	X	SD	t	p
ก่อนจัดการเรียนรู้	60	100	61.51	14.25	9.92	.00
หลังจัดการเรียนรู้	60	100	75.42	9.09		

*p < 0.05

จากตารางพบว่า การทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด เมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลการทดสอบหลังเรียนของนิสิตสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปผล อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเทคนิค STAD (Student Teams Achievement Divisions) ประกอบแผนผังความคิดในรายวิชากฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 พบว่าการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพสูงเมื่อวัดตามเกณฑ์ 80/80 นอกจากนี้ ผลการทดสอบการคิดวิเคราะห์ของนิสิตก่อนและหลังการเรียนยังแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงถึงความสำเร็จของการใช้เทคนิคนี้ในบริบทการสอนวิชากฎหมาย

การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้: ผลการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80 แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดช่วยให้นิสิตเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น คะแนนระหว่างเรียนที่ได้เท่ากับ 80.15 และคะแนนหลังเรียนเท่ากับ 81.83 สอดคล้องกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยออกแบบสามารถช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ในวิชาที่ซับซ้อนอย่างกฎหมายได้

อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับแผนผังความคิดที่นำมาใช้ร่วมกับเทคนิค STAD ช่วยให้นิสิตเข้าใจเนื้อหาทางกฎหมายที่มีความซับซ้อนได้อย่างเป็นระบบ การใช้แผนผังนี้ช่วยในการสรุปประเด็นและวิเคราะห์เนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้นิสิตมีทักษะในการเชื่อมโยงข้อมูล ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์อย่างมีคุณภาพในวิชากฎหมาย

การเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์: ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ พบว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนการเรียนอยู่ที่ 61.51 (SD = 14.25) และคะแนนเฉลี่ยหลังการเรียนเพิ่มขึ้นเป็น 75.42 (SD = 9.09) แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิตได้อย่างชัดเจน การเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะเทคนิค STAD ที่ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีมและการประเมินผลร่วมกันในกลุ่ม นิสิตได้ฝึกฝนทักษะในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การทำงานร่วมกัน และการแก้ปัญหาซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ทำให้นิสิตมีโอกาพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในระหว่างการเรียนการสอน นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้แผนผังความคิดในวิธีการสอนยังช่วยให้นิสิตสามารถสร้างโครงสร้างความรู้ที่ชัดเจนได้ โดยแผนผังความคิดช่วยให้นิสิตสามารถจัดระบบความรู้ที่มีอยู่แล้วและเชื่อมโยงเนื้อหาใหม่ ๆ กับความรู้เดิม ทำให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้เครื่องมือที่ช่วยในการจัดระเบียบความคิดในกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการวิเคราะห์

จากผลการศึกษานี้ สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดมีประสิทธิภาพในการพัฒนาความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญ การใช้เทคนิคนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเพิ่มผลการเรียนรู้นิสิตเท่านั้น แต่ยังช่วยส่งเสริมให้นิสิตมีทักษะการทำงานเป็นทีม การแลกเปลี่ยนความคิด และการวิเคราะห์ปัญหาในเชิงลึก การใช้แผนผังความคิดยังมีบทบาทสำคัญในการจัดการกับเนื้อหาที่ซับซ้อนและช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสามารถนำองค์ความรู้แล้วทักษะการเรียนรู้ผ่านเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดไปประกอบการเรียนในรายวิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงการซึ่งเป็นกลุ่มรายวิชาปฏิบัติ เช่น วิธีพิจารณาความแพ่ง 1 แม้จะเป็นวิชาพื้นฐานที่มีกระบวนการเรียนเชิงแนวปฏิบัติน้อยกว่าการเรียนในรายวิชาวิธีพิจารณาความแพ่ง 2 อย่างไรก็ตามหากนำกระบวนการเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดไปปรับใช้ย่อมสามารถทำให้การเรียนการสอนของนิสิตมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิดสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนิสิตได้อย่างมีนัยสำคัญ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. การประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น

ควรพิจารณาในรูปแบบการเรียนรู้แบบ STAD ประกอบแผนผังความคิดไปประยุกต์ใช้ในรายวิชาอื่น โดยเฉพาะวิชาที่มีเนื้อหาซับซ้อน เช่น กฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง หรือกฎหมายระหว่างประเทศ เนื่องจากเทคนิคนี้ช่วยให้นิสิตสามารถสรุปประเด็นสำคัญและวิเคราะห์เนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การฝึกอบรมอาจารย์ผู้สอน

ควรจัดให้มีการฝึกอบรมอาจารย์เกี่ยวกับเทคนิค STAD และการใช้แผนผังความคิด เพื่อให้อาจารย์สามารถนำเทคนิคเหล่านี้ไปปรับใช้ในห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การปรับปรุงเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอนควรออกแบบให้สอดคล้องกับเป้าหมายการเรียนรู้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของนิสิต และกระตุ้นให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์

4. การติดตามผลระยะยาว

ควรติดตามผลการเรียนรู้ของนิสิตในระยะยาว เพื่อประเมินว่าความรู้และทักษะที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้แบบ STAD สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงหรือการทำงานในอนาคตได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งถัดไป

1. การเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการเรียนรู้ต่าง ๆ ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบประสิทธิภาพระหว่างการเรียนรู้แบบ STAD กับเทคนิคการสอนอื่น ๆ เช่น เทคนิค Jigsaw หรือการเรียนรู้แบบโครงการ (Project-Based Learning) เพื่อหาข้อดีข้อเสียและเลือกใช้เทคนิคที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละวิชา

2. การศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของการเรียนรู้แบบ STAD ที่มีต่อปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น แรงจูงใจในการเรียนรู้ ความมั่นใจในตนเอง หรือความพึงพอใจในการเรียนรู้ เพื่อเข้าใจถึงผลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

3. การใช้เทคโนโลยีในการเสริมการเรียนรู้ ควรศึกษาเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เช่น การใช้ซอฟต์แวร์สร้างแผนผังความคิด หรือการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่สนับสนุนการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสะดวกและประสิทธิภาพในการเรียนรู้แบบกลุ่ม

4. การศึกษาความหลากหลายของกลุ่มเป้าหมาย ควรทำการวิจัยกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายมากขึ้น เช่น นิสิตจากมหาวิทยาลัยอื่น หรือในบริบทที่ต่างกัน เช่น การศึกษาระดับมัธยมศึกษา หรือการฝึกอบรมพนักงานในองค์กร เพื่อประเมินความยืดหยุ่นและประสิทธิภาพของเทคนิค STAD ในบริบทที่แตกต่างกัน

5. การวิจัยเชิงคุณภาพ ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นและประสบการณ์ของนิสิตเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและความท้าทายในการใช้เทคนิคดังกล่าวในชั้นเรียน

ข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อนิสิตและผู้สอนในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ภริตา ต้นเจริญ. (2561). ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เรื่องระบบนิเวศ สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริยะ หาญพิชัย. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค Student Teams Achievement Divisions (STAD) ในรายวิชากฎหมายปกครองสำหรับรัฐประศาสนศาสตร์. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 2(3), 23–32.
- แคทรียา ใจมูล. (2550). อัตราส่วนและร้อยละ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห้วยส้านยาววิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- รัฐอัครธีร์ อัครธีรรัฐภูมิ. (2567). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชากฎหมายว่าด้วย วิธีพิจารณาความแพ่ง 2 ของนิสิตหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ประกอบแผนผังความคิด. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัลยา บุญอากาศ. (2556). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 6. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- Slavin, R. E. (1995). *Cooperative learning: Theory, research, and practice* (2nd ed.). Allyn & Bacon.